

Vastgesteld door het college d.d. 4 november 2025

Tweede tussentijdse rapportage 2025

Gemeente Bernheze

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting	4
Beleid	5
Leefbare kernen	5
Gezonde zorgzame gemeente	12
Klimaatbestendig, biodivers en circulair	13
Duurzame landbouw en economie	16
Budgetten	19
Voorstel	21
Bijlagen	22
Post onvoorzien	23
Stand van de post onvoorziene uitgaven 2025 (31 augustus)	23
Toelichting budgetten (financiële afwijkingen)	24
Leefbare kernen	24
Gezonde zorgzame gemeente	35
Klimaatbestendig, biodivers en circulair	36
Dienstverlening en sterke organisatie	36
Financiën	38
Bijlage afsluiten kredieten	40
De volgende kredieten zijn gerealiseerd en kunnen administratief worden afgesloten.	40
Bijlage mutaties op reserves	42

Inleiding

Met deze rapportage informeren wij u over ontwikkelingen die te maken hebben met de uitvoering van de begroting over 2025 (terugkijkend op de verslagperiode tot en met augustus en vooruitkijkend over het resterende deel van 2025). Wij geven een uiteenzetting van de belangrijkste ontwikkelingen bij de realisatie van de voornemens.

De begroting en ook deze rapportage wordt onderverdeeld in de volgende programma's:

- Programma 1: Leefbare kernen
- Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente
- Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair
- Programma 4: Duurzame landbouw en economie
- Programma 5: Weerbare en veilige samenleving
- Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie
- Programma 7: Financiën

Ontwikkelingen, afwijkingen van het bestaande beleid en concernplan aan de orde op basis van bovengenoemde indeling.

De toelichting op de financiële afwijkingen ziet u terug in "Toelichting budgetten".

Samenvatting

In het kader van rechtmatigheid is het noodzakelijk dat afwijkingen op programmaniveau door de raad worden geaccordeerd. Dit is ook een vereiste van onze provinciale toezichthouder om de mutaties per programma inzichtelijk te maken.

Programma	Budget 2025 na wijziging	Mutatie tussentijdse rapportage incidenteel	Mutatie tussentijdse rapportage structureel	Budget 2025 na wijziging tussentijdse rapportage
Programma 1: Leefbare kernen	12.708.171	-272.603	-35.547	12.400.021
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente	35.551.969	1.934.371	8.656	37.494.996
Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair	1.127.974	-18.455	-2.003	1.107.516
Programma 4: Duurzame landbouw en economie	698.633	-6.495	3.022	695.160
Programma 5: Weerbare en veilige samenleving	3.816.786	41.786	0	3.858.572
Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie	14.775.938	47.684	28.750	14.852.372
Programma 7: Financiën	-68.679.471	-2.830.294	0	-71.509.765
Resultaat tweede tussentijdse rapportage 2025		-1.104.006	2.878	
Saldo (+ = nadelig / - = voordelig)		-1.101.128		

De tweede tussentijdse rapportage 2025 sluit op een voordelig resultaat van € 1.101.128,-. Het resultaat bestaat uit een incidenteel voordeel van € 1.104.006,- en een structureel nadeel van € 2.878,-. Het saldo van de tweede tussentijdse rapportage € 1.101.128,- toe te voegen aan de reserve nog nader te bestemmen. Het structurele nadeel van € 2.878,- te verwerken in de begroting 2026 en deze te dekken uit de reserve nog nader te bestemmen.

De grotere financiële bijstellingen (> € 100.000) zijn (V=voordeel, N=nadeel):

- Saldo opbrengsten leges omgevingsvergunning/ tijdsbesteding € 100.090 (V)
- Verkoop gronden zonder boekwaarde € 353.000 (V)
- Onderuitputting budget automatisering € 107.334 (V)
- Mei- en septembercirculaire € 617.465 (V)

Beleid

Leefbare kernen

Omgevingsplan

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Alle vigerende ruimtelijke plannen, delen van de Verordening Fysieke Leefomgeving, voormalige rijksregels (de zogenaamde 'bruidsschat') en de bodemkwaliteitskaarten vormen vanaf dat moment het tijdelijke omgevingsplan. Dit tijdelijke omgevingsplan moet voor 1 januari 2032 omgezet worden in een integraal omgevingsplan. Hiervoor is een projectgroep in het leven geroepen.

Recent hebben wij het transitieplan, waarin de kaders voor de uitwerking van het omgevingsplan zijn vastgelegd in een themabijeenkomst met de gemeenteraad besproken. Begin 2026 wordt dit plan aangeboden ter vaststelling.

Wij zijn voornemen het omgevingsplan stapsgewijs op te bouwen door middel van meerdere wijzigingsbesluiten. De eerste wijziging betreft de beleid neutrale verhuizing van regels uit de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL), die naar verwachting halverwege 2026 als ontwerp ter inzage wordt gelegd. Daarna gaan we aan de slag met de bouwregels.

Op deze manier ontstaat in de komende jaren gefaseerd een volledig en samenhangend omgevingsplan, waarin bestemmingsplannen, verordeningen en milieuregels zijn geïntegreerd.

Hoewel de organisatie nu goed is ingericht en er duidelijke kaders liggen, blijft de opgave omvangrijk en complex.

Het vraagt blijvend veel inzet van zowel het projectteam als de lijnorganisatie om alle regels zorgvuldig te actualiseren, te vertalen naar juridische regels en bestuurlijk af te stemmen.

Daarnaast moeten deze regels ook worden uitgewerkt tot toepasbare regels, zodat inwoners en initiatiefnemers via het Omgevingsloket eenvoudig inzicht krijgen in wat er voor hen geldt.

Daarbij hoort ook een zorgvuldige participatie met inwoners en belanghebbenden, zodat keuzes gedragen en begrijpelijk zijn.

Wij nemen deel aan het project SPRONG, waarin gemeenten in de regio gezamenlijk optrekken om kennis en werkwijzen rondom het opstellen van het omgevingsplan te ontwikkelen en uit te wisselen.

Dit helpt ons om van andere gemeenten te leren en tegelijk onze eigen ervaringen in te brengen.

Woningbouw

De ambities uit onze woonvisie vinden hun uitwerking in de verschillende woningbouwplannen. Hieronder een korte toelichting op de grootste plannen.

1. Herstructurering d'n Berg (Heesch)

Het project bestaat uit het realiseren van 72 sociale huurwoningen door Mooiland.

De Raad heeft het bestemmingsplan 4 juli 2024 vastgesteld. Er is geen beroep ingesteld bij de Raad van State. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. De locatie wordt eind 2025 bouwrijp gemaakt. De start van de bouwwerkzaamheden is medio 2026.

2. Kamersche Hoef (Heeswijk-Dinther)

Het project bestaat uit het realiseren van 143 woningen.

De Raad heeft het bestemmingsplan 26 september 2023 vastgesteld. Er is geen beroep ingesteld bij de Raad van State. Daarmee is het bestemmingsplan onherroepelijk.

De locatie is bouwrijp gemaakt. De woningen in fase 1 zijn bijna allemaal verkocht. De verkoopprocedure voor fase 2 start in het laatste kwartaal van 2025. Begin 2026 wordt er gestart met de bouw van fase 1. Fase 2 start na de zomervakantie van 2026.

3. Nobisweg-Koffiestraat (Heeswijk-Dinther)

Het project bestaat uit 208 woningen.

De Raad heeft het bestemmingsplan 26 september 2024 vastgesteld. Er is door twee partijen beroep ingesteld bij de Raad van State. Het plan ligt tot de behandeling van het beroep door de Raad van State stil.

Naar aanleiding van het beroep is het bestemmingsplan aangepast op de onderdelen geluid en stikstof. Het herstelbesluit wordt 18 december voorgelegd aan de raad. De Raad van state wordt daarna geïnformeerd over het genomen herstelbesluit. Dit herstelbesluit wordt meegenomen in de behandeling van het beroep ten aanzien van het oorspronkelijk bestemmingsplan.

De volkstuinen aan de Koffiestaat worden eind 2025 verplaatst naar de nieuwe locatie aan de Berg en Dalseweg.

4. Oude Torenweg (Nistelrode)

Het project bestaat uit het realiseren van vijf sociale huurwoningen door Mooiland.

De Raad heeft het bestemmingsplan op 23 mei 2024 vastgesteld. Het plan heeft daarna ter inzage gelegen. Er is beroep ingesteld bij de Raad van State. Op 21 januari 2025 is er een voorlopige voorziening aangevraagd. Op 12 maart 2025 heeft de Raad van State de voorlopige voorziening toegekend. Het plan ligt tot de behandeling van het beroep door de Raad van State stil.

Naar aanleiding van het beroep is het bestemmingsplan aangepast op het onderdeel parkeren. Het herstelbesluit is 3 juli 2025 vastgesteld door de raad. Het aangepast bestemmingsplan heeft van 17 juli 2025 tot en met 27 augustus 2025 ter inzage gelegen. Er is geen aanvullend beroep ontvangen.

De Raad van state is geïnformeerd over het genomen herstelbesluit. Dit herstelbesluit wordt meegenomen in de behandeling van het beroep ten aanzien van het oorspronkelijk bestemmingsplan.

5. Weijen West fase 1 (Nistelrode)

Het project bestaat uit het realiseren van ongeveer 27 woningen waarvan 9 sociale huurwoningen (30%) door Mooiland.

De Raad heeft het bestemmingsplan 23 mei 2024 vastgesteld en heeft daarna ter inzage gelegen. Er is beroep ingesteld en een voorlopige voorziening aangevraagd bij de Raad van State. Op 19 maart heeft de Raad van State het beroep ongegrond verklaard.

Momenteel worden voorbereidingen getroffen voor de uitgifte en het bouwrijp maken. In januari 2026 start het bouwrijp maken. De nutsvoorzieningen worden in mei 2027 pas opgeleverd. Dan starten we ook met het werven van een ontwikkelaar/bouwer.

De verkoop van de vier vrije kavels (twee maal twee onder een kap woningen) aan de Weverstraat is gestart, deze zijn inmiddels onder optie.

6. Heeswijkse Akkers (Heeswijk-Dinther)

Het project bestaat uit het realiseren van 73 woningen waaronder 32 projectwoningen, 8 vrije kavels, 16 sociale huurwoningen en maximaal 8 kavels bestemd voor CPO bouw. De overige gronden zijn niet in eigendom van de gemeente.

De Raad heeft het bestemmingsplan op 6 oktober 2022 vastgesteld. Na een uitspraak van de Raad van State is het plan nu onherroepelijk.

Het gehele plangebied is bouwrijp gemaakt.

De verkoopprocedure voor de 20 projectwoningen is afgerond. De verwachting is dat eind 2026 wordt gestart met de bouw. De overige 12 projectwoningen worden door een andere partij gebouwd.

De procedure voor het vormen van een CPO-groep is ook afgerond. Eind 2025 wordt er een koopovereenkomst gesloten. We verwachten dat ook deze bouw eind 2026 kan starten.

Eind september heeft de loting van de acht vrije kavels plaats gevonden.

7. Schaapsdijk wijziging Kavel K4/K5

Het bestemmingsplan Schaapsdijk is in 2022 vastgesteld. Het project bestond uit het realiseren van 25 woningen in CPO verband en 5 sociale huurwoningen. Deze kavels zijn in 2023 en 2024 allen verkocht. De woningen zijn allen nagenoeg allemaal gebouwd met uitzondering van 2 vrijstaande woningen.

Het college heeft besloten deze kavels te wijzigen zodat er sociale- en betaalbare koopwoningen gerealiseerd kunnen worden. Hiervoor zal een ontwikkelaar worden betrokken.

De verkoopprocedure voor het werven van een ontwikkelaar is op 15 september 2025 gestart.

De BOPA voor het ruimtelijke deel is verleend.

8. Mozartlaan-Verdilaan

Het project bestaat uit het realiseren van een appartementengebouw met 25 sociale huurwoningen door Brabant Wonen.

Het plan heeft een niet sluitende exploitatie. Op september heeft de raad het besluit genomen dit te dekken uit het compensatiefonds sociale woningbouw.

Het ruimtelijke plan heeft tot 10 september 2025 ter inzage gelegen. Er zijn 3 zienswijzen ontvangen waarvan 1 namens 165 omwonenden. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een Nota van zienswijze. Het plan wordt naar verwachting in december 2025 of januari 2026 aan de raad voorgelegd ter vaststelling.

9. De Bunders

Het plan voorziet in circa 325 woningen.

De omgevingsdialog is inmiddels afgerond en de wijziging van het omgevingsplan is vastgesteld. Er zijn twee beroepen ontvangen. Er wordt gekeken om deze minnelijk af te wikkelen.

Tevens wordt momenteel een wijziging Omgevingsplan gevolgd om de benodigde compensatiegronden voor diersoorten mogelijk te maken. Dit wordt in het eerste kwartaal van 2026 ter vaststelling aangeboden aan de raad.

De planning voorziet in het bouwrijp maken na de zomervakantie 2026. Vanaf medio 2027 kunnen de woningen gebouwd worden.

10. Weijen west fase 2 t/m 5

Het plan voorziet in circa 260 woningen.

De omgevingsdialog/participatie wordt momenteel opgestart. Een eerste stap zal zijn een informatiebijeenkomst voor de omgeving in oktober van dit jaar.

De benodigde planologische procedure is in de opstartfase. Het stedenbouwkundige plan wordt na de informatiebijeenkomst definitief gemaakt. Dit vormt de basis voor de planologische procedure. Enkele onderzoeken zijn al uitgevoerd.

De planning voorziet in het bouwrijp maken vanaf de tweede helft 2027 en start woningbouw vanaf circa begin 2028.

11. Oude Veghelsedijk (Vorstenbosch)

Het plan voorziet in circa 31 woningen.

De omgevingsdialoog/participatie is opgestart. Een eerste stap was een informatiebijeenkomst afgelopen december (2024).

De benodigde planologische procedure is in gang gezet. De planning voorziet in de start bouw vanaf 2027.

12. Molenhoeven 3 (Loosbroek)

Het plan voorziet in circa 61 woningen.

De omgevingsdialoog/participatie is opgestart. Op 2 oktober heeft een informatiebijeenkomst voor de omgeving plaatsgevonden.

De planning voorziet in het bouwrijp maken vanaf eind 2026 en start woningbouw in 2027.

13. Flexwoningen (Schoonstraat Heesch en Zwarte Molen Zuid Nistelrode)

Het project voorziet in het realiseren van 29 flexwoningen aan de Schoonstraat in Heesch en 40 flexwoningen nabij Zwarte Molen Zuid in Nistelrode. De doelgroep is spoedzoekers die door de woningcorporatie en tevens onze samenwerkingspartner in het project, zullen worden toegewezen.

De omgevingsdialoog/participatie is in gang. Medio vorig jaar (2024) heeft voor de beide planlocaties een afzonderlijke informatiebijeenkomst plaatsgevonden. Het project heeft een eigen webpagina onder de gemeentelijke website die periodiek wordt geactualiseerd.

De benodigde planologische procedure (voor de beide locaties ieder een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (ofwel BOPA) is afgerond. Voor de locatie Zwarte Molen Zuid is de omgevingsvergunning verleend en zullen de woningen omstreeks tussen oktober en december van dit jaar zijn gerealiseerd. Voor de locatie Schoonstraat ligt dit anders. De omgevingsvergunning zal worden aangevraagd over circa 12 maanden, zijnde nadat het benodigde archeologische veldonderzoek dat na de zomer is afgerond. Er zijn namelijk resten van een middeleeuws dorp aangetroffen in een eerdere onderzoeksfase waardoor ook de nutsvoorzieningen pas later kunnen worden aangelegd.

Voor wat betreft de locatie Schoonstraat in Heesch is bouwrijp maken voorzien voor de tweede helft van dit jaar en start woningbouw omstreeks eind 2026.

Voor wat betreft de locatie Zwarte Molen Zuid is het bouwrijp maken afgerond en is de start en afronding van de woningbouw (het plaatsen van de wooneenheden) in oktober en zal zijn afgerond voor eind van dit jaar (2025).

14. Heuvel 18 (Vorstenbosch)

Dit project bestaat uit het realiseren van circa 52 woningen en 22 zorgeenheden. We verwachten het ontwerp van het ruimtelijk plan in 2026 ter inzage te leggen.

Programma Volkshuisvesting

Om de ambitie van Leefbare Kernen te realiseren, moet Bernheze 2000 woningen bouwen in de periode 2022–2030 (circa 220 per jaar). Met het Programma Volkshuisvesting neemt de gemeente nadrukkelijk de regie om te zorgen voor voldoende, betaalbare en passende woningen voor alle doelgroepen.

Het programma is een volkshuisvestelijke uitwerking van de ambitie Leefbare Kernen uit de Omgevingsvisie en biedt een integrale benadering van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid. Het programma is nu nog vrijwillig, maar wordt met de Wet versterking regie volkshuisvesting verplicht. In Bernheze anticiperen we hierop. Huidige en nieuwe beleidsregels worden verwerkt in het programma en we streven ernaar om de eerste versie eind 2025 vast te stellen. Als het programma is vastgesteld kunnen we eerlijker verdelen van de beschikbare woonruimte, met voorrang voor kwetsbare doelgroepen en cruciale beroepen en, afhankelijk van het schaarste-onderzoek, voor inwoners binnen gemeente Bernheze. Meer balans in het woningaanbod creëren, met focus op betaalbare huur en koop en ruimte voor nieuwe woonvormen zoals knarrenhofjes en meergeneratiewonen en bouwen met oog voor duurzaamheid, leefbaarheid en het karakter van onze dorpen.

Toerisme & Recreatie: Recreatieve routes ontwikkeling

Nieuwe wandelroutes met officiële bebording worden gerealiseerd in Vorstenbosch (drie wandelroutes vanuit de kern) en bij de Kilsdonkse Molen (twee wandelroutes). Deze sluiten tevens aan op het centrale wandelnetwerk.

Living Lab de Hooge Vorssel

Na totstandkoming van de gebiedsvisie Hooge Vorssel in oktober 2023 is besloten in 2025 een uitvoeringsagenda Hooge Vorssel samen te stellen. De gemeente heeft deze opdracht gegeven aan het Living Lab. Het Living Lab bestaat uit een Kernteam en meerdere Kennistafels (bestaande uit de 4 B's: burgers, bedrijven, beambten en bestuurders). De Kennistafels adviseren het Kernteam hoe om te gaan met thema's zoals water, natuur, erfgoed, wonen etc. Het Kernteam is verantwoordelijk om deze bottom-up kennis te integreren tot een gedragen uitvoeringsagenda voor De Hooge Vorssel. Oplevering december 2025.

Erfgoed Archeologische onderzoeken

In 2025 staan twee archeologische onderzoeken gepland:

- Onderzoek naar de Watermolen in Nistelrode (plaatsgevonden april 2025).
- Onderzoek naar kasteel Avesteijn in Heeswijk Dinther (gepland oktober 2025).

Na onderzoek kan verder ingezet worden op de uitwerking van beleving cultureel erfgoed zowel in Nistelrode als in Heeswijk Dinther (Langs de Aa).

Vergroenen

Afgerond najaar 2024 / begin 2025:

- Vergroenen deel 2 gemeentehuis → De overzijde van de Hoogstraat is vergroend.
- Aanvullend vergroenen centrum Heesch → Eind 2024 zijn extra m2 verharding omgevormd naar groen.
- Vergroenen wijken en Vorstenbosch → Najaar 2024 hebben we het eerste deel van de Oranjewijk in Heeswijk-Dinther en Oranjabuurt in Heesch vergroend. De omgeving Liebrechtsplein in Vorstenbosch hebben is volledig afgerond.

In voorbereiding (realisatie eind 2025/begin 2026):

Vergroenen wijken en Loosbroek – dit najaar worden het tweede deel van de Oranjewijk in Heeswijk-Dinther en Oranjabuurt in Heesch vergroend. Aanvullend wordt de wijk (niet straat) 'Schoonstraat' vergroend. Ook wordt in Loosbroek een aantal straten vergroend.

Uitvoeren bewustwordingscampagne groen en klimaat – start-up

De bewustwordingscampagne is onderdeel geworden van een veel bredere communicatiestrategie duurzaamheid. We laten niet alleen zien wat we doen aan groen en klimaat, maar ook aan energietransitie, grondstoffen, circulariteit enzovoorts. De middelen hiervoor zijn beschikbaar vanuit de CDOKE-gelden voor duurzaamheid. Hiermee valt € 20.000,- vrij uit de begroting voor 2025.

Een eerste start met bewustwording en communicatie is gemaakt door actiever te communiceren over de vergroeningen die al zijn uitgevoerd.

Ontwikkelen natte EVZ's en wandelen langs de Aa

Op dit moment wordt EVZ 't Schoor voorbereid en uitvoering wordt dit jaar nog gestart (verwachting november). Waterschap Aa en Maas organiseert dat voor ons en financiert voor. De eindafrekening komt niet meer dit jaar, maar volgt na afronding van het project in 2026. Dit betreft dus geen vertraging in de uitvoering, maar wel een latere benutting van middelen.

Opstellen programma Groene Gezonde Structuren

Het programma Groene Gezonde Structuren is opgezet met input van een brede ambtelijke vertegenwoordiging en ondersteuning van professionele partnerorganisaties zoals GGD en Waterschap. Ook de input van de raad uit de raadsbijeenkomst van januari 2025 is meegenomen, alsook input vanuit Bernheze Bespreekt. Een eerste concept is gedeeld met commissie en partnerorganisaties zodat ook zij tijdig hun mening kunnen geven over het stuk. In oktober vond bespreking met de commissie Ruimte en Leefbaarheid plaats. Met die input wordt het programma definitief gemaakt en naar verwachting begin 2026 vastgesteld door het college. De gemeenteraad wordt vervolgens gevraagd het oude beleid in te trekken en de financiële claims mee te nemen in de regulier P&C cyclus.

Gezonde zorgzame gemeente

Sportpark Koffiestraat-Hommelsedijk (Heeswijk-Dinther)

Het plan voorziet in een nieuwe gezamenlijke sportaccommodatie voor vijf lokale sportverenigingen, mogelijk aangevuld met nog andere verenigingen en organisaties. De Raad heeft op 12 december 2024 een voorkeurslocatie aangewezen.

Momenteel wordt een uitgebreid haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Hierbij zullen alle mogelijke stakeholders/belanghebbenden worden betrokken waarmee eveneens de omgevingsdialoog/participatie is opgestart. De uitkomsten van dit onderzoek moeten leiden tot een advies aan de gemeenteraad begin 2026.

De betrokken grondeigenaren binnen het plangebied c.q. het gebied waarop het Voorkeursrecht is gevestigd, zijn afzonderlijk benaderd.

Toenemende druk op zorg en samenredzaamheid

De vergrijzing, het tekort aan zorgpersoneel en een groeiende groep inwoners met een ondersteuningsvraag zetten het zorgsysteem onder druk. Naast een toename in aantal zien we ook een toename van complexiteit onder andere bij de jeugdhulp, maar ook bij volwassenen. We investeren daarom in preventie, samenredzaamheid: het vermogen en veerkracht van inwoners om elkaar te ondersteunen en mee te blijven doen, ook als professionele hulp minder beschikbaar is.

- We zetten in op samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en inwoners. Dit is belangrijk om passende en toekomstbestendige ondersteuning te kunnen bieden, dicht bij onze inwoners. We stimuleren lokale netwerken, vrijwilligersinitiatieven en ontmoetingsplekken om gemeenschapszin te versterken.
- De vorming van stevige lokale teams is een opgave in de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028. De VNG ontwikkelt momenteel een convenant. Stevige Lokale Teams, waarin afspraken

worden vastgelegd tussen betrokken partijen (gemeenten, Ministerie van Volksgezondheid, welzijn en sport en brancheorganisaties).

- Het landelijk ondertekende (september 2025) Aanvullend Zorg- en Welzijns-akkoord (AZWA) is een vervolg en versterking van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). AZWA richt zich- net zoals IZA en GALA- op de versterking van samenwerking tussen medisch en sociaal domein. Het AZWA gaat betekenen dat onderdelen van GALA structureel gefinancierd gaan worden. Het betreft de thema's mantelzorgondersteuning, valpreventie, terugdringen van gezondheidsachterstanden en kansrijke start..
- We verbinden woningbouwopgaven en zorgbehoeften. We stelden een gezamenlijke uitvoeringsagenda woonzorg en breed maatschappelijk beleid vast om concreet en kerngericht aan de slag te gaan. We zetten in op levensloopbestendig wonen en alternatieve woonvormen zoals knarrenhofjes en mantelzorgwoningen. En we werken aan een tussenvoorziening voor jongeren om de uitstroom uit zorginstellingen te vergemakkelijken.

Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Voortgang toezicht energiebesparing bij bedrijven

Energierelevante bedrijven

Er geldt voor bedrijven een plicht om energie te besparen. Dat geldt voor een verbruik van meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ gas. Vanaf dat verbruik is het verplicht om energiebesparende maatregelen te treffen die zich binnen vijf jaar na de investering terugverdienen. De Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN) heeft in de gemeente Bernheze tot op heden 29 controles uitgevoerd op de energiebesparingsplicht. Het besparingspotentieel van alle opgelegde besparende maatregelen in Bernheze wordt aan het einde van het jaar berekend. De opdracht voor energietoezicht wordt ook in 2026 voortgezet.

Kantoren

Sinds 1 januari 2023 geldt voor kantoren de verplichting energielabel C of beter te hebben. Deze verplichting staat in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). In 2023 zijn binnen de gemeente Bernheze de 31 kantoren aangeschreven die vermoedelijk onder de label-C verplichting vielen, maar daar nog niet aan voldeden. Voor 7 kantoren loopt de procedure nog, deze worden in het derde en vierde kwartaal van 2025 (opnieuw) gecontroleerd. Naar verwachting wordt het label-C project voor het einde van 2025 afgerond voor de 31 kantoren. De ODBN blijft vanaf 2026 oog houden voor nieuwe kantoren in de gemeente Bernheze, die nog niet aan de verplichting voldoen.

Regionale Energiestrategie (RES) Noordoost Brabant

De totale opgave voor de gemeente Bernheze binnen de Regionale Energiestrategie (RES) Noordoost Brabant is 0,06 TWh. In 2024 heeft de gemeente Bernheze 58,7% van deze opwekopgave gerealiseerd. Door veranderende marktomstandigheden ten gevolge van de huidige

netcongestieproblematiek en bedrijfsontwikkelingen, hebben twee initiatiefnemers aangegeven geen vergunningsaanvraag in te dienen. Dit betreft:

- De initiatiefnemer van zonnepark aan de Boterweg in Heeswijk-Dinther (agri PV) waarvoor in december 2022 een positieve principe-uitspraak is afgegeven;
- Daarnaast heeft ook de initiatiefnemer van het zonvolgende zonnepark aan de Grolderseweg in Heesch (agri PV), waarvoor in december 2022 ook een positieve principe-uitspraak is afgegeven.

Beide zonneprojecten komen hierdoor in de volgende monitor voor de RES Noordoost Brabant te vervallen. Dit heeft tot gevolg dat gemeente Bernheze op dit moment onvoldoende projecten in de pijplijn heeft waarmee haar deel van de regionale opwekopgave ingevuld kan worden.

In 2026 moeten we aan de slag met het actualiseren van het Ruimtelijk Beleid Zonneparken en gaan we op zoek naar nieuwe initiatieven om ons deel van de regionale opwekopgave alsnog te vergunnen.

Kaderrichtlijn water

De Europese Kaderrichtlijn Water (hierna KRW) stelt eisen aan de waterkwaliteit van al het oppervlakte- en grondwater. Waterbeheerders (rijk, provincie, waterschappen en gemeenten) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het halen van deze eisen (doelen) in 2027. Halen we deze doelen niet, dan dreigt een waterslot. Met als gevolg dat onder andere woningbouw mogelijk 'op slot' kan komen te zitten en een (over)stortvloed aan handhavingsverzoeken en rechtszaken liggen in het verschiet. De eerste handhavingsverzoeken liggen al bij de waterschappen en omgevingsdiensten. Maatregelen zijn nodig om de doelen van KRW te halen, maar belangrijker nog: om schoon en voldoende water te kunnen blijven garanderen voor ons en voor onze kinderen.

Ook de onlangs verstuurde brief van de RNOB aan alle colleges vraagt om coördinatie en urgentie: "Uw college is een onmisbare schakel in het halen van de KRW-doelen."

De wethouder heeft dit op de regiodagen met de waterschapsbestuurders en gedeputeerde uitgebreid besproken. In het Portefeuillehoudersoverleg Duurzame Leefomgeving van de Regio Noordoost Brabant op 12 juni jongleden. is het volgende afgesproken: op drie lagen in de gemeentelijke organisatie wordt een persoon aangewezen die de coördinatie van het KRW-dossier op zich neemt:

- binnen het college voor de bestuurlijke borging van het KRW-dossier.
- binnen directie of management voor het organiseren van middelen, formatie en agenderen van het onderwerp bij bijvoorbeeld begrotingen en (instrumentele) documenten in het kader van de Omgevingswet.
- ambtelijk iemand die de KRW-opgaven inhoudelijk coördineert en eerste aanspreekpunt is voor de waterschappen en de KRW-ambassadeur."

Alle drie de Brabantse waterschappen hebben onlangs een KRW-ambassadeur benoemd, om ook de communicatie rondom dit thema te stroomlijnen. Bernheze heeft ambtelijk aangedrongen op een themabijeenkomst voor het college bij elke gemeente om colleges bij te praten over de ontwikkelingen en welke acties er vanuit de gemeente verwacht worden.

Invulling Bernheze tot eind 2025

Bernheze is op dit moment goed aangehaakt bij de ontwikkelingen, en loopt voorop als eerste gemeente in het stroomgebied van Aa en Maas waar ambtelijk met ODBN, waterschap, en provincie wordt gekeken naar de restopgave, bronnen, en handelingsperspectief per stof. Ook wordt daarbij gekeken naar hoe dit thema een plek krijgt in de gemeentelijke organisatie. De KRW is namelijk breder dan alleen de riooloverstorten. Vervuilde bronnen zijn ook de emissies uit de landbouw (Programma Landbouw en economie), indirecte lozingen vanuit bijvoorbeeld bedrijven (Programma Landbouw en economie), Emissies uit stedelijk gebied (Programma Leefbare Kernen).

Vooralsnog is er voor 2025 budget van het Programma Water en Riolering om externe ondersteuning te organiseren.

Kaderrichtlijn Water

Jouw gemeentelijk handelingsperspectief

2/2

Onderwerp	Handelingsperspectief	Samenwerken
Indirecte lozingen 	Als bevoegd gezag voor lozen op het riool een aanpak maken voor: - nieuwe vergunningen voldoen aan KRW - bestaande vergunningen herzien - bronnen opsporen - beschikbaar stellen mensen en middelen	Omgevingsdienst: - opdracht voor vergunningverlening, toezicht en handhaving herzien en uitbreiden Waterschap: - data en kennis van stoffen in de KRW sloten - gezamenlijk meten en bronnen opsporen - advies in aanpak
Riooloverstort en hemelwaterafvoer 	Als beheerder van overstorten: - nemen van (extra) maatregelen bij slecht functionerende overstorten - afkoppelen en infiltreren van hemelwater - opsporen foutaansluitingen	Waterschap: - data (model) van overstorten met negatieve impact op KRW doelen - gezamenlijk toetsen model - advies mitigerende maatregelen - bevoegd gezag directe lozingen
Emissies 	Als bevoegd gezag van ruimtelijke ordening: - voorkomen van afspoeling in landelijk en stedelijk gebied - inzetten instrumentarium als omgevingsprogramma en omgevingsplan - beheer en onderhoud https://iplo.nl/@300792/factsheet-aanpassen-grondgebruik/	Waterschap: - monitoring en duiding risicolocaties emissies - gezamenlijk toetsen van locaties Provincie: - afstemming ruimtelijke instrumenten

Vanaf 2026

Een van de opdrachten die door de externe capaciteit willen laten uitwerken is om te bepalen hoeveel tijd en capaciteit (organisatie breed) er vanaf 2026 nodig is om de waterkwaliteit in onze gemeente ook daadwerkelijk te verbeteren. Er wordt namelijk naast de coördinerende rol ook capaciteit gevraagd van medewerkers in onze organisatie. Te denken valt aan: projectleider

omgevingsplan, regisseur VTVH, Beleid en uitvoering team transitie landbouw, beleid en beheer riolering, milieu, beleid economie.

Ook de afstemming met waterschap zal intensiveren.

Werken aan een betere waterkwaliteit én de recente berichtgeving hierover richting gemeenten vergen naar verwachting aanvullende structurele capaciteit vanaf 2026.

Afval, circulariteit en schone lucht

Inzamelmiddelen

De aanbestedingstrajecten voor de inzamelmiddelen starten na de vaststelling van het Grondstoffenplan (raad september). Door de doorlooptijd van de aanbestedingen en de levertijden van de benodigde materialen is plaatsing van de ondergrondse containers en GFE-cocons niet meer haalbaar in 2025. Deze investeringen schuiven door naar 2026.

Onze papierinzamelaar heeft aangekondigd vanaf 2028 te stoppen met de inzet van vrijwilligers bij inzameling. We gaan onderzoeken op welke wijze we de inzameling van papier vanaf 2028 gaan organiseren.

Schone Lucht Akkoord

De SPUK-regelingen van het Schone Lucht Akkoord (SLA) vergen een minimale gemeentelijke cofinanciering (< € 10.000,-). Doordat het gebudgetteerde bedrag (€ 5.000,-) ontoereikend is voor individuele cofinanciering en regionale samenwerking stroef verloopt, zal het budget in 2025 niet benut worden. Door het budget 2025 toe te voegen aan 2026, zal het totale budget toereikend zijn om zónder regionale samenwerking een SLA-inruilproject te kunnen cofinancieren. Het inruilproject brom- en snorfiets komt minima financieel tegemoet wanneer zij hun brommer/snorfiets met verbrandingsmotor inruilen voor een elektrisch model en het ingeleverde voertuig ontmanteld wordt.

In 2025 wordt een SLA-bewustwordingscampagne (amendement bij besluitvorming begroting 2025) uitgevoerd. De communicatie wordt opgestart in het laatste kwartaal van 2025 en loopt door in 2026.

Duurzame landbouw en economie

Bedrijventerreinen

1. Cereslaan-West / Vismeerstraat

Tegen het bestemmingsplan Cereslaan/Vismeerstraat is één beroep in gediend bij de Raad van State. We bereiden ons voor op het verweer tegen het beroep en wachten op een zitting bij de Raad van State. Er wordt nog steeds overleg gevoerd met de indiener van de zienswijze om zaken minnelijk af te spreken.

Indien er geen minnelijk resultaat met de indiener van de zienswijze wordt bereikt dan is de verwachting dat de Raad van State het beroep niet eerder behandelt dan einde 2026.

Ondanks dat er een beroep is ingesteld is het bestemmingsplan Cereslaan/Vismeerstraat in werking. Dat betekent dat we alle noodzakelijke voorbereidingen ter hand nemen om kavels uit te geven zodra het bestemmingsplan onherroepelijk is.

Tot slot bereiden we alle civiele werkzaamheden voor die met name betrekking hebben op de nieuwe ontsluitingsstructuur die in het bestemmingsplan is opgenomen.

2. Heesch west

Zoals bekend hebben de gemeenteraden in mei 2025 een herstelbesluit genomen. Tegen dat besluit kunnen personen die eerder een beroep hebben ingesteld hun beroep aanpassen/aanvullen. De verwachting is dat de Raad van State medio 2026 de beroepen behandelt. Tot die tijd worden alle voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd om direct tot uitgifte van kavels over te gaan zodra er sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan.

3. Bedrijventerrein 't Runneke

Het project bestaat uit de herstructurering en de uitbreiding van het bedrijventerrein 't Runneke.

Het ontwerp wijziging omgevingsplan heeft eind 2024 ter inzage gelegen, er zijn twee zienswijzen ontvangen. De wijziging omgevingsplan is op 8 mei 2025 vastgesteld door de Raad. Er is beroep en een voorlopige voorziening ingesteld bij de Raad van State. We zijn in afwachting van een zittingsdatum.

De Wildhorst (herontwikkeling)

Op 27 maart 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met de herijking van de toekomstvisie van de Wildhorst. Het gevolg hiervan is dat het park wordt herontwikkeld naar recreatie. Inmiddels is met Zeelenberg een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Deze heeft voor de gemeenteraad ter inzage gelegen voor wensen en bedenkingen.

Eind dit jaar hebben we de businesscase in beeld. De overeenkomst met Zeelenberg voorziet in een go/no go moment op basis van de business case.

De herontwikkeling gaat gepaard met onzekerheid voor de huidige bewoners. We bieden hen actief de mogelijkheid om met ons het gesprek aan te gaan over hun zorgen. Zo hebben we regelmatig spreekuur gehouden op de Wildhorst. We stimuleren hen om zelf regie te nemen over hun woon carrière, maar respecteren bestaande rechten.

We informeren de bewoners actief over het vervolgtraject.

Rekenkameronderzoek MKB vriendelijkste gemeenten

In de eerste helft van 2025 heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de MKB-vriendelijkheid van de gemeente Bernheze. Hier opvolgend heeft de raad op 3 juli 2025 een amendement vastgesteld. In september heeft het eerste overleg plaatsgevonden met de Samenwerkende Ondernemers Bernheze (SOB) om in samenwerking met de ondernemers uit Bernheze uitvoering te geven aan dit besluit. De gemeente Bernheze en de lokale ondernemersverenigingen slaan de handen ineen. In alle kernen – Heesch, Nistelrode, Vorstenbosch en Heeswijk-Dinther/Loosbroek – worden tijdens de jaarvergaderingen interactieve sessies georganiseerd waarin ondernemers hun ervaringen kunnen delen. Ook wordt een korte enquête uitgezet om de signalen te onderbouwen met meetbare data. De nieuwe inzichten maken het mogelijk om de voortgang te meten én gericht te verbeteren. De uitkomsten worden gebundeld in een helder rapport met concrete aanbevelingen.

Uitbreiding bedrijventerreinen 't Retsel III

We zijn gestart om voor ons lokaal MKB nieuwe bedrijfsruimte te ontwikkelen op 't Retsel III binnen de mogelijkheden van de programmering bedrijventerreinen RNOB. Hierbij wordt rekening gehouden met het doortrekken van de vierde poot (rondweg).

Ecosysteem startende ondernemers

In de actualisatie van de uitvoeringsagenda Economie '25-'26 is de actie opgenomen om startende ondernemers te blijven ondersteunen. Hier is uitvoering aan gegeven door het vastleggen van nieuwe (ondersteunings)afspraken voor twee jaar met Starters Succes Oss/Bernheze. Daarnaast ondersteunen we per 1 januari 2025 in regionaal RNOB verband het nieuwe startup/scale-up Ecosysteem. Hieruit is het platform Elevate-X.nl ontwikkeld en op 12 juni 2025 gelanceerd. Dit is de one-stop-shop startup support voor Noordoost Brabant.

Budgetten

	Mutaties	
	Incidenteel	Structureel
Programma Leefbare kernen		
IBN bestek vegen wegen	31.438	
Werkpakket maaien bermen en vegen sloten	88.000	
Hogere opbrengsten leges omgevingsvergunningen	-349.250	
Meer uren besteed aan verlening Omgevingsvergunningen	249.160	
Correctie uren kostenverhaal	-249.160	
Correctie dekking uren kostenverhaal	249.160	
Vergoeding normbedrag kosten gemeentelijke opvanglocaties	-2.318.528	
Exploitatiekosten gemeentelijke opvanglocaties	1.655.359	
Overschot toevoegen aan egaliseringsreserve Vluchtelingen	663.169	
Transitiekosten opvanglocaties Meerstraat en Tramplein	1.327.976	
Vergoeding transitiekosten opvanglocaties	-1.327.976	
Hogere winstneming bouwgrondexploitatie	206.671	
Toevoegen aan de reserve nog nader te bestemmen	-206.671	
Gerealiseerde baten bouwgrondexploitatie	-220.981	
Toevoegen aan de reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering	50.523	
Toevoegen aan de reserve fysieke leefomgeving	5.564	
Toevoegen aan de reserve sociale woningbouw	103.500	
Toevoegen aan de reserve compensatiefonds groen	61.394	
Verkoop gronden zonder administratieve boekwaarde	-353.000	
Bijramen krediet Abdij van Berne	25.000	
Dekking uit reserve nog nader te bestemmen	-25.000	
Herstelwerkzaamheden in verband met brandveiligheid de Kanz	44.997	
Taxatiekosten in verband met aanbesteding verzekering vastgoed	46.386	
Financiële bijdrage CC Servaes	150.000	
Dekking uit reserve nog nader te bestemmen	-150.000	
Financiële bijdrage CC Nesterlé	390.000	
Dekking uit reserve nog nader te bestemmen	-390.000	
Bijstelling kosten contract en dagelijks onderhoud gebouwen	51.903	
Tijdelijke formatie Onderwijs en Maatschappelijk vastgoed	80.750	
Afdracht opgebouwd overschot beschermd wonen aan regiogemeenten	-825.000	
Toevoegen aan de reserve Transitie	825.000	
Verlagen diverse budgetten Wmo-voorzieningen	-276.777	
Voordeel toevoegen aan de reserve Transitie	276.777	
Bijstellen budgetten jeugdzorg	1.420.951	
Dekking uit reserve Transitie	-1.420.951	
Incidenteel budget integrale aanpak kwetsbare jongeren kan vervallen	-50.000	
Dekking uit reserve Transitie kan vervallen	50.000	

	Mutaties	
Verwacht tekort op uitvoering sociale zaken	29.552	
Budget onderwijsachterstanden aframen	-50.000	
Programma Gezonde zorgzame gemeente		
Bijstelling budget leerlingenvervoer	-75.000	
Bijstelling budget mantelzorgmakelaar	-30.000	
Verlagen subsidiebudget kernnetwerken	-38.400	
Verlagen dekking uit reserve Transitie	28.800	
Programma Klimaatbestendig, bio-divers en circulair		
Hogere uitgaven afval	15.700	
Lagere inkomsten afval	34.667	
Dekking uit reserve afvalstoffenheffing	-49.784	
Programma Dienstverlening en sterke organisatie		
Hogere opbrengsten leges reisdocumenten en rijbewijzen	-80.000	-80.000
Afdracht rijksleges	50.000	50.000
Inhuur in 2026 als gevolg toename aantal reisdocumenten en rijbewijzen	-20.000	20.000
Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen kwartiermaker 2025 en 2026	10.000	37.000
Presentiegelden en druk en bindwerk Tweede Kamerverkiezingen	21.500	
Onderuitputting budget automatisering	-107.334	
Verlenging huurcontract De Misse 4	-13.765	
Toevoegen opbrengsten verhuur aan reserve huisvesting De Misse	13.765	
Programma Financiën		
Bijstellen opbrengsten OZB	31.280	
Bijstellen opbrengst Rioolheffing	18.357	
Dekking nadeel Rioolheffing uit voorziening Riolerings	-18.357	
Opbrengsten Toeristenbelasting	-86.069	
Jaarverslag 2024 BIZOB voordelig saldo	-26.227	
Extra kosten BIZOB 2025	48.400	
Uitkomsten meicirculaire 2025	-556.248	
Uitkomsten septembercirculaire 2025	-61.217	
Correctie BCF brandkranen 2020-2024	-31.367	
Afsluiten kredieten: mutatie afschrijvingslasten	47.035	
Afsluiten kredieten: vrijval reserve	-83.754	
Kleinere mutaties	-15.924	-24.122
Subtotaal	-1.104.006	2.878
Totaal (+ = nadeel / - = voordeel)	-1.101.128	

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. De tweede tussentijdse rapportage 2025 vast te stellen en;
 - a. Het saldo van de tweede tussentijdse rapportage vast te stellen op € 1.101.128,- voordelig;
 - b. Dit voordeel van € 1.101.128,- toe te voegen aan de reserve nog nader te bestemmen;
 - c. Het structureel nadeel van € 2.878,- te verwerken in de begroting 2026 en te onttrekken aan de reserve nog nader te bestemmen;
2. De volgende budgettaire wijzigingen vast te stellen:
 - a. De nieuwe omvang van de programmabudgetten ontstaan uit de wijzigingen van de tweede tussentijdse rapportage 2025 vast te stellen;
 - b. Op basis van de bijlage “Afsluiten kredieten” vijf kredieten af te sluiten;
 - c. Het krediet voor het opstellen van de gebiedsvisie Abdij van Berne op te hogen met € 25.000,- en deze te dekken uit de reserve nog nader te bestemmen;
 - d. Een incidentele financiële bijdrage toe te kennen van € 150.000,- aan CC Servaes en deze te dekken uit de reserve nog nader te bestemmen;
 - e. Een incidentele financiële bijdrage toe te kennen van € 390.000,- aan CC Nesterlé en deze te dekken uit de reserve nog nader te bestemmen;
3. De volgende mutaties op reserves vast te stellen:
 - a. Per saldo een bedrag van € 3.616.753,- toe te voegen aan diverse reserves op basis van bijlage Mutaties reserves;
 - b. Per saldo een bedrag van € 1.876.531,- te onttrekken aan diverse reserves op basis van bijlage Mutaties reserves.
 - c. De niet benutte middelen SPUK Gala en SPUK IZA ultimo 2025, jaarrekening 2025, toe te voegen aan de reserve Transities;

Bijlagen

Post onvoorzien

Stand van de post onvoorziene uitgaven 2025 (31 augustus)

Beschikbaar budget in de primitieve begroting 2025			94.472
Datum besluit raad/college	Omschrijving	Mutatie	Stand na wijziging
C 16-11-2024	Opdracht uitvoering tracéverkenning Oostelijke randweg HD	24.870,00	69.602,00
C 05-08-2025	Incidentele kosten oprichten team Facilitair Management en Vastgoed	23.566,00	46.036,00
C 26-08-2025	Opstarten voorbereiding oostelijke randweg H-D	7.000,00	39.036,00

Financiële verordening gemeente Bernheze 2020 – Artikel 5 lid 7

Autorisatie begroting en investeringskredieten

Het college kan zonder voorafgaande toestemming van de raad beschikken over de post onvoorzien zoals die is opgenomen in de programmabegroting van het lopende jaar onder de volgende voorwaarden:

- De beschikking over de post onvoorzien mag uitsluitend betrekking hebben op uitgaven die onvoorzienbaar, onuitstelbaar of onvermijdbaar (de zogenaamde drie O's) zijn.
- Mutaties van eenmalige of structurele lasten of baten, niet zijnde mutaties voortvloeiende uit investeringskredieten, tot en met € 25.000,-.
- Mutaties van geautoriseerde investeringskredieten tot 10% van het investeringsbedrag met een maximum tot € 100.000,-.
- Voordelen welke niet zijn geraamd worden toegevoegd aan de post onvoorzien.
- Het college doet zonder voorafgaande toestemming van de raad ten laste van de post onvoorzien geen uitgaven waarvan bekend is of verondersteld mag worden dat daaromtrent belangrijke politieke gevoeligheid bestaat.
- Indien aanwending van de post onvoorzien structurele financiële consequenties tot gevolg heeft worden deze consequenties in de eerst volgende kadernota en/of begroting opgenomen als een onomkeerbaar besluit.

Toelichting budgetten (financiële afwijkingen)

Leefbare kernen

IBN- bestek onkruid bestrijding verharding / vegen wegen

Het geraamde bedrag voor de werkzaamheden is voor 2025 niet toereikend. Er is een tekort van € 31.438,-. Niet alle uitbreidingen en areaaluitbreidingen zijn verwerkt. Deze uitbreidingen zijn al wel opgenomen in de begroting 2026.

Consequentie

Bijstellen van het budget IBN-bestek vegen wegen met € 31.438,-.

Maaien gras en vegen sloten 2025

Voor een goed functionerende waterhuishouding is onderhoud aan watergangen noodzakelijk. Een goed functionerende waterhuishouding is essentieel voor het voorkomen van wateroverlast, het beschermen van infrastructuur en het waarborgen van ecologische waarden. Onderhoud aan watergangen zoals sloten, greppels en bermsloten speelt hierin een cruciale rol. Het waterschap legt voor zogenaamde Schouwsloten een onderhoudsplicht op aan gemeenten. Om deze redenen is het noodzakelijk om ook in 2025 onderhoud uit te voeren.

De aangepaste werkmethode voor het maaien van watergangen leidt tot een hogere inzet en kosten, maar draagt bij aan ecologisch verantwoord beheer en een toekomstbestendige inrichting van het landschap.

De gemeente hanteert een gedifferentieerde aanpak op basis van het type watergang. Bij A-watergangen wordt het maaisel opgeruimd na maaien door het waterschap. Bij B-watergangen en Schouwsloten voert de gemeente het volledige maaionderhoud uit, inclusief afvoer van maaisel. Dit leidt tot een hogere inzet van personeel en materieel. Voor C-watergangen wordt het maaien beperkt tot eens per drie jaar, waarbij alleen houtachtige begroeiing wordt verwijderd. Gras en kruiden blijven staan, wat de biodiversiteit bevordert en het landschap een natuurlijker uitstraling geeft. Deze ecologische benadering vraagt in sommige gevallen om meer specialistisch werk en afstemming, wat zich vertaalt in hogere kosten, maar sluit aan bij duurzaamheidsdoelen en de Omgevingsvisie.

De aanbidding van het werkpakket bermen en sloten is € 88.000,- boven budget.

Consequentie

Bijstellen van het budget maaien gras en vegen sloten met € 88.000,-.

Hogere opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen

Op basis van de gerealiseerde aantallen zijn de werkelijke opbrengsten uit leges per saldo € 181.250,- hoger dan geraamd. Hierbij is inbegrepen een toename van het aantal grote projecten/initiatieven van het aantal verleende bouwvergunningen gevolgklasse 2. Daarnaast zijn er opbrengsten gerealiseerd ter hoogte € 168.000,- op basis van ingang gezette aanvragen vanuit 2024. In totaal kunnen we de opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen positief bijstellen met € 349.250,-.

Mede als gevolg van een aantal grote projecten zijn hiervoor ook meer uren besteed dan voorzien in de begroting. Per saldo zien we dat er 2.000 uur minder besteed is aan het grondbedrijf/kostenverhaal, maar meer aan vergunningen. Dat betekent dat we minder uren door kunnen belasten aan de bouwgrondexploitatie. Deze komen ten laste van vergunningverlening. Deze 2.000 uur komt overeen met € 249.160,- aan kosten.

Consequentie

- Bijstellen van de diverse leges omgevingsvergunningen met per saldo € 349.250,-.
- Bijstellen van de tijdsbesteding omgevingsvergunningen met per saldo € 249.160,-.

Ontheemden (Oekraïners – taakstelling 200 tot 210)

Crisisnoodopvang Heeswijk-Dinther

De Crisisnoodopvang aan de Zandkant in Heeswijk-Dinther is begin 2025 ontmanteld. In de eerste bestuursrapportage hebben we hiervoor € 120.211,- opgenomen. Op basis van de werkelijke uitgaven zijn deze in 2025 € 136.782,-. De gemaakte kosten in 2025 worden volledig gecompenseerd door het rijk.

Gemeentelijke opvanglocaties

Voor de reguliere gemeentelijke opvanglocaties ontvangen we een normbedrag van € 44,- per beschikbaar bed per dag (tot 1 januari 2025 was dat € 61,-). Uit dit normbedrag bekostigen we de reguliere exploitatiekosten van de opvang, zoals energielasten, huur, bewaking, schoonmaak. Daarnaast hebben we vanuit dit normbedrag ook de inrichtingskosten van de nieuwe locatie aan de Meerstraat bekostigd.

Op basis van het beschikbaar aantal bedden in de locaties Meerstraat, Tramplein en nog enkele maanden een aantal huurwoningen hebben we de rijksvergoeding op basis van het normbedrag voorlopig berekend op € 2.318.528,-.

De exploitatiekosten ramen we op € 1.655.359,-. Het overschot (€ 663.169,-) voegen we toe aan de egaliseringsreserve Vluchtelingen.

De bijdrage in het leefgeld voor Oekraïners die geen inkomsten uit werk of andere inkomsten hebben worden volledig vergoed.

Sinds 1 januari 2025 innen we ook een eigen bijdrage bij bewoners in een gemeentelijke opvang die een inkomen hebben uit werk (€ 105,- per persoon en/of € 210,- per gezin). Per 1 oktober 2025 wordt deze eigen bijdrage verhoogd naar € 244,22 per persoon en/of € 488,44 per gezin met twee volwassenen). Om werken te laten lonen, wordt met de hogere eigen bijdrage vanaf 1 oktober ook een 115% norm ingevoerd. Pas als een vluchteling inkomsten heeft boven 115% van het leefgeld moet het leefgeld volledig worden ingetrokken. Dit betekent ook dat pas een eigen bijdrage hoeft te worden betaald als een vluchteling inkomsten heeft boven 115% van het (ingetrokken) leefgeld plus de eigen bijdrage.

Deze geïnde eigen bijdragen moeten we volledig terugbetalen aan het rijk.

Voor de transitiekosten die we hebben gemaakt voor de verbouwing van de Meerstraat om deze geschikt te houden en te maken voor de opvang van Oekraïners hebben we een verzoek tot vergoeding ingediend. De maximale vergoeding die we ontvangen is € 2.850.000,-. De verbouwingskosten voor de Meerstraat vallen echter € 257.069,- hoger uit. We gaan er vanuit dat deze binnen de 10% grens afwijking vallen en dat we deze meerkosten op het toegekend budget kunnen declareren bij het rijk.

In 2025 hebben we nog voor een bedrag van € 28.532,- aan transitiekosten gemaakt. Deze kunnen we nog declareren bij het rijk.

Consequentie

- Voor de kosten van de gemeentelijke opvanglocaties ontvangen we op basis van het normbedrag een vergoeding van naar schatting € 2.318.528,-. Het overschot na aftrek van de gerealiseerde kosten, naar schatting € 663.169,- voegen we toe aan de egalisatiereserve opvang vluchtelingen.
- De Transitiekosten 2025 van de panden Meerstraat en Tramplein € 1.327.976,- worden volledig gecompenseerd.

Bouwgrondexploitatie

De budgetten in de bouwgrond zijn bijgesteld op basis van de geactualiseerde exploitatieopzetten die zijn gebruikt bij het opstellen van de begroting 2026 (exploitatieopzetten juli 2025). Deze actualisatie zorgt voor per saldo voor een aframing van de ontwikkelkosten van de complexen in 2025 met € 4,1 miljoen. € 3,3 miljoen hiervan betreft een aframing van aankoopkosten van gronden binnen de bouwgrondexploitatie. De relatief grote verschuiving in de uitgaven komt hoofdzakelijk door het doorschuiven van een aantal reeds gecontracteerde grondverwervingen van eind vierde kwartaal 2025 naar begin eerste kwartaal 2026. Door de actualisatie verwachten we € 206.671,- meer aan winst te nemen in 2025. De hogere winstverwachting voor 2025 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door verschuivingen in de tijd en lichte voordelen op aanbestedingen.

Het toestaan van niet-agrarische bedrijvigheid op een van oorsprong agrarische locatie gaat gepaard met een waardevermeerdering van de locatie. Op grond van provinciale richtlijnen dient

de gemeente is een bijdrage in het gemeentelijk fonds voor Ruimtelijke Kwaliteitsverbetering verschuldigd. In 2025 zal hiervoor een hogere bijdrage worden ontvangen worden. Dit komt hoofdzakelijk door het versneld in ontwikkeling gaan van het bestemmingsplan Kamersche Hoef.

Bij de vaststelling van het programma kostenverhaal en financiële bijdragen heeft uw raad een drietal fondsen geïntroduceerd. Hierop vinden nu de eerste mutaties plaats, de fondsen zien op:

- verbetering van de fysieke leefomgeving door van nieuwbouwplannen een bijdragen ter cofinanciering te vragen.
- een compensatiefondsbijdrage te vragen bij plannen die niet voldoen aan de 30% sociale huur norm.
- een compensatiefondsbijdrage te vragen bij plannen die niet voldoen aan de 20% openbaar groen norm.

Consequentie

- Incidenteel hogere winstneming van € 206.671,- voegen we toe aan de reserve nog nader te bestemmen.
- Gerealiseerde/te realiseren baten in de bouwgrondexploitatie van € 220.981,-.
- Incidenteel hogere storting in de reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering van € 50.523,-.
- Incidenteel hogere storting in de reserve verbetering fysieke leefomgeving van € 5.564,-.
- Incidenteel hogere storting in de reserve verevening sociale woningbouw van € 103.500,-.
- Incidenteel hogere storting in de reserve compensatiefonds groen van € 61.394,-.

Grond aan- en verkoop

In de afgelopen periode hebben we een perceel grond verkocht als tegenprestatie voor de inperking van een spuitzone nabij woningbouwontwikkeling De Bunders. Dit perceel had geen boekwaarde. We hebben dit perceel verkocht voor € 353.000,-.

Consequentie

Een incidentele grondopbrengst van € 353.000,-.

Gebiedsvisie abdij en omgeving

Gemeente Bernheze, Abdij van Berne, Laverhof en Actief Burgerschap hebben eind 2024 een intentieovereenkomst getekend voor het opstellen van de Gebiedsvisie Abdij en omgeving.

De Gebiedsvisie dient richting te geven aan ruimtelijke, functionele en inhoudelijke ontwikkeling van het hele plangebied. De gebiedsvisie Abdij van Berne en omgeving zal een uitwerking worden van de Omgevingsvisie, die in 2024 is vastgesteld door de Gemeenteraad.

Omgevingsdialoog/participatieproces is doorlopen.

De concept gebiedsvisie heeft van 17 juli tot 24 juli ter inzage gelegen voor inspraakreactie. De nota van inspraakreacties en de definitieve gebiedsvisie zijn inmiddels vastgesteld door het college.

De extra benodigde middelen bedragen € 25.000,-. Deze mutatie komt grotendeels doordat het participatietraject intensiever is geweest dan voorzien. Er zijn onder andere meer bijeenkomsten georganiseerd. Deze stappen waren nodig om tot een integrale en gedragen gebiedsvisie te komen.

Als vervolg op de gebiedsvisie willen we in 2026 starten met de ontwikkeling ten noorden van de abdij. Aan uw raad is op 20 november 2025 hiervoor een voorstel voorgelegd.

Beslispunt

Het krediet voor het opstellen van de gebiedsvisie Abdij van Berne ophogen met € 25.000,- en deze te dekken uit de reserve nog nader te bestemmen.

Herstelwerkzaamheden in verband met brandveiligheid de Kanz

De brandweer controleert periodiek, steekproefsgewijs, openbare gebouwen op de brandveiligheid ervan. Tijdens de laatste controle zijn er bij De KanZ een aantal gebreken geconstateerd.

Een deel hiervan betreft kleine overtredingen, die in opdracht van het schoolbestuur direct hersteld zijn. Daarnaast is er een “constructiefout” geconstateerd. Het gaat hier om een brandcompartimentering in het gebouw. Deze voldoet al sinds de bouw niet, waarmee het herstellen hiervan een verantwoordelijkheid van en voor de gemeente is. Het herstellen van de constructiefout is bij aanvang van de zomervakantie in opdracht gegeven, om er zo voor te zorgen dat de werkzaamheden uitgevoerd konden worden zonder dat het onderwijs hier hinder van ondervindt.

Tevens kon er zo voor worden gezorgd dat het risico op een snelle verspreiding van een brand, vanwege het ontbreken van een goede brandcompartimentering, zo snel mogelijk geëlimineerd werd.

De kosten bedragen € 44.997,-. Hiermee is geen rekening gehouden in de begroting.

Consequentie

Een incidenteel budget beschikbaar stellen van € 44.997,- voor herstelwerkzaamheden in verband met brandveiligheid de Kanz.

Taxatiekosten i.v.m. aanbesteding verzekering vastgoed

In de tweede tussentijdse rapportage 2024 informeerden wij u dat de brandverzekering in 2025 opnieuw moet worden aanbesteedt. (Europese Aanbesteding). Tijdens de voorbereidende werkzaamheden die hiervoor in een multidisciplinair team zijn uitgevoerd, werd geconstateerd dat

de taxaties van de gebouwen en de inventaris, op te nemen in de brandverzekering, verouderd zijn.

Voor een goede polis voor de brandverzekering is het noodzakelijk dat alle te verzekeren objecten en alle te verzekeren inventaris tegen een juiste prijs in de verzekering zijn meegenomen.

Daarom is er een meervoudig onderhandse aanbesteding doorlopen en is er vervolgens opdracht gegeven tot het taxeren van alle objecten en alle inventaris die later worden meegenomen in de brandverzekering.

Consequentie

Een incidenteel budget beschikbaar stellen van € 46.386,- voor taxatiekosten in verband met aanbesteding verzekering vastgoed.

Financiële bijdrage aan Cultureel centrum Servaes voor herinrichting kerkplein Heeswijk-Dinther

Cultureel Centrum Servaes verzoekt namens de projectgroep Herinrichting Kerkplein Dinther om een gemeentelijke bijdrage voor de herinrichting van het kerkplein aan de Sint Servatiusstraat. Het plan sluit aan bij de herinrichting van De Traverse en versterkt de sociaal-maatschappelijke functie van de locatie, met aandacht voor vergroening, inclusiviteit en behoud van parkeergelegenheid. De kosten voor de herinrichting zijn geraamd op € 200.000,-. De projectgroep draagt zelf € 50.000,- bij en vraagt een gemeentelijke bijdrage van € 150.000,- om het project te realiseren. Het college ondersteunt het voorstel tot herinrichting van het kerkplein. Het plan draagt namelijk, naast de eerdergenoemde argumenten, ook aantoonbaar bij aan verbetering van de verkeersveiligheid op deze locatie. Nu project De Traverse is afgerond, is de verkeerssituatie rondom de toegang tot het kerkplein onduidelijk en minder veilig dan wenselijk.

De projectgroep heeft in haar presentatie overtuigend laten zien dat de voorgestelde herinrichting leidt tot een meer open en toegankelijk karakter van het plein. Daarbij is zorgvuldig rekening gehouden met de belangen van alle gebruikers van het plein en de omliggende gebouwen, evenals de omwonenden. Deze groepen zijn actief betrokken bij de planvorming.

Door zelf financieel en inhoudelijk bij te dragen aan de herinrichting, onderstreept de projectgroep haar betrokkenheid en het belang dat zij hecht aan een kwalitatieve verbetering van de openbare ruimte.

Beslispunt

Een incidentele financiële bijdrage toe te kennen van € 150.000,- aan CC Servaes voor de herinrichting van het kerkplein aan de Sint Servatiusstraat in Heeswijk-Dinther. Deze bijdrage dekken we uit de reserve nog nader te bestemmen.

Financiële bijdrage aan Cultureel centrum Nesterlé voor de overkapping en inrichting van de patoruimte

Nesterlé vraagt een gemeentelijke bijdrage van € 390.000,- voor de overkapping en inrichting van de patoruimte aan de Parkstraat 2 in Nistelrode. Door de overkapping ontstaat een vierde vergaderruimte, waarmee de functionele capaciteit van het gebouw toeneemt en de continuïteit van Nesterlé als sociaal-cultureel centrum wordt versterkt. Het college ondersteunt het verzoek van Nesterlé om een kapitaalinvestering. Dit verzoek sluit aan bij de uitgangspunten zoals verwoord in de paragraaf *Financiële Ondersteuning* van de Notitie beleidsuitgangspunten Sociaal Culturele Centra.

Uit de ingediende plannen blijkt dat de bezettingsgraad van de drie bestaande zalen zodanig hoog is, dat regelmatig reserveringen moeten worden afgewezen. Een vierde zaal met een capaciteit van 50 tot 100 personen is noodzakelijk om aan de vraag te kunnen blijven voldoen. Dit draagt bij aan de operationele en financiële toekomstbestendigheid van Nesterlé.

Daarnaast heeft Nesterlé middels een haalbaarheidsonderzoek aangetoond dat de uitbreiding realistisch en uitvoerbaar is. De overkapte patio maakte al deel uit van de oorspronkelijke wensenlijst tijdens de bouw en inrichting in 2012/2013, maar kon destijds vanwege budgettaire beperkingen niet worden gerealiseerd.

Sinds de ingebruikname van Nesterlé is er geen structurele subsidie verstrekt door de gemeente. Nesterlé heeft in de tussenliggende jaren aangetoond financieel gezond te opereren.

Beslispunt

Een incidentele financiële bijdrage toe te kennen van € 390.000,- aan CC Nesterlé voor de overkapping en inrichting van de patio. Deze bijdrage dekken we uit de reserve nog nader te bestemmen.

Contract- en dagelijks onderhoud gebouwen

Op basis van de eerste zeven maanden van 2025 en de kosten 2024 is het geraamd bedrag voor het contract- en dagelijks onderhoud aan voornamelijk gebouwen die in gebruik zijn bij verenigingen, het gemeentehuis en de sporthallen te laag begroot.

Consequentie

De kosten voor contract- en dagelijks onderhoud met € 51.903,- incidenteel bijramen.

Tijdelijke formatie Onderwijs en Maatschappelijk vastgoed

Eén van de prioritaire dossiers is het project Herhuisvesting De Misse 2-4-6. Dit project vraagt om structurele ondersteuning en coördinatie; het waarborgen van continuïteit hierin is essentieel. Tegelijkertijd lopen er meerdere andere opgaven die eveneens om inzet vragen, waaronder: de

nieuwbouw van scouting Mira Ceti, de ontwikkeling van de nieuw opgerichte VO-school SAM College, en het opstellen van een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). De stapeling van deze dossiers leidt op dit moment tot een tijdelijk capaciteitsvraagstuk.

In de begroting 2026 hebben we hiervoor tijdelijk budget gevraagd. Deze inzet is echter voor 2025 al benodigd. Dit vraagt dus ook voor 2025 een incidenteel budget van € 80.750,-

Consequentie

Een incidenteel budget beschikbaar stellen van € 80.750 voor tijdelijke formatie voor 2025 en het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs.

Toevoeging niet benutte middelen SPUK GALA en SPUK IZA ultimo 2025 toevoegen aan reserve transities

Vanuit de specifieke uitkering GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en de specifieke uitkering IZA ontvangen we sinds 2023 vooralsnog incidentele middelen. Om deze middelen te behouden hebben we hieruit bestaande activiteiten gefinancierd die voldoen aan de uitgangspunten/verantwoordings-eisen van de specifieke uitkeringen. Bij de jaarrekening 2024 hebben we de niet benutte middelen van beide SPUK's ultimo 2024 overgeheveld naar 2025. We stellen u voor de niet benutte middelen ultimo 2025 toe te voegen aan de reserve Transities waardoor deze middelen beschikbaar blijven voor het sociaal domein.

Beslispunt

De niet benutte middelen SPUK Gala en SPUK IZA ultimo 2025 toevoegen aan de reserve Transities.

Beschermd wonen

Uw raad heeft in juli 2023 ingestemd met de Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2024. Hierin is de regionale samenwerking op de uitvoering, expertise en toegang van het specialistisch vangnet Beschermd wonen en opvang beschreven. Gemeente Oss als centrumgemeente ontvangt de rijksmiddelen voor beschermd wonen. In het kader van de doordecentralisatie van Beschermd wonen zorgt elke gemeente voor o.a. een stevige lokale basis, een lokaal uitvoeringsprogramma, lokale brede vraagverheldering voor Beschermd wonen en opvang.

Gemeente Oss heeft inmiddels een reserve opgebouwd uit de ontvangen rijksmiddelen. Op basis van de doorrekening voor de komende jaren is er een overschot aan middelen. Dit overschot wordt uitgekeerd aan de regiogemeenten om de reserve af te bouwen. Bernheze ontvangt € 825.000,-. Dit bedrag voegen we toe aan de reserve Transities om de middelen beschikbaar te houden voor het sociaal domein

Consequentie

De bijdrage van de centrumgemeente Oss van € 825.000,- voor Beschermd wonen bestemmen voor het doel waarvoor de middelen beschikbaar zijn gesteld. Deze middelen voegen we toe aan de reserve Transitie.

Ontwikkelingen Wmo-voorzieningen

De kosten voor de verstrekking van hulpmiddelen, huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding kunnen we kenmerken als opneemregelingen. De kosten monitoren we voortdurend. De totale kosten voor de Wmo-voorzieningen hebben we geraamd op netto € 7.358.000,- inclusief de bijstelling uit de eerste rapportage (+ € 387.032,-). Op basis van het eerste halfjaar 2025 verwachten we dat de kosten € 276.777,- lager gaan uitvallen dan geraamd. Hieronder een toelichting:

- De hulpmiddelen (woningaanpassingen en overige hulpmiddelen) laten een voordeel zien van € 93.146,-. Dit is voornamelijk het gevolg van lagere huurkosten van de hulpmiddelen dan geraamd.
- De kosten voor huishoudelijke hulp zijn € 229.892,- lager geraamd op basis van extrapolatie van de kosten over het eerste halfjaar 2025. Daarnaast houden we rekening met een teruggave vanuit de zorgaanbieders als gevolg van de lumpsum+-regeling.
- De bijdrage in de uitvoeringskosten van de centrumgemeente Oss zijn naar beneden bijgesteld met € 17.608,-
- We schatten in dat de kosten voor begeleiding en dagbesteding € 1.251,- lager zullen zijn dan geraamd en de opbrengsten eigen bijdrage Wmo zijn € 5.000,- hoger zijn dan geraamd.
- De kosten voor persoonsgebonden budget (PGB) verhogen we met € 42.120,-.
- De vervoerskosten voor de Regiotaxi schatten we € 28.000,- hoger dan geraamd op basis van de kosten over de eerste 7 maanden van dit jaar.

Consequentie

De budgetten hulpmiddelen, huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en de bijdrage in de uitvoeringskosten van de centrumgemeente incidenteel verlagen met € 276.777,-. Dit voordeel voegen we toe aan de reserve Transitie.

Bijstelling budgetten jeugdzorg

De jeugdhulp betreft een opneemregeling en is moeilijk te voorspellen, maar we zien wel al enkele jaren een toename van de kosten. We zijn hierin geen uitzondering. Ook in de andere gemeenten binnen onze jeugdhulpregio stijgen de kosten hard en ook landelijk is dit de trend.

In de eerste zeven maanden van 2025 zijn de lokale jeugdhulpkosten (zorg in natura) fors gestegen, met een overschrijding van 23% ten opzichte van 2024. Dit betekent een extra uitgave van € 1.503.680,-. De belangrijkste oorzaken van deze stijging zijn:

Toename van complexe casuïstiek: Er zijn steeds meer jongeren met zware en intensieve hulpvragen. De kosten voor individuele jongeren met zeer complexe problematiek (excessieve casuïstiek) zijn de afgelopen jaren sterk gestegen, soms tot € 200.000,- à € 300.000,- per jongere per jaar.

Meer kinderen in zorg en hogere tarieven: In 2025 is het aantal unieke jeugdigen in zorg weer op het niveau van 2023, na een daling in 2024. Dit is afwijkend ten opzichte van omliggende gemeenten, waar het aantal kinderen in zorg en de kosten in 2024 juist verder stegen.

Beleidsmatige keuzes: Door de landelijke afspraak om te stoppen met gesloten jeugdzorg, wordt ingezet op kleinschalig verblijf. Dit leidt tot hogere kosten, onder andere door meer personeel (ook 's nachts), maar sluit beter aan bij de gewenste ontwikkelingen in de jeugdhulp.

Naast de lokale jeugdhulpkosten van zorg in natura hebben we ook uitgaven in de vorm van persoonsgebonden budget (pgb) en voor de regionale kosten van de jeugdhulp (regionaal budgettair kader). Op deze beide kostenposten hebben we een onderschrijding van de begrote kosten. Bij de pgb's hebben we nog een afrekening over 2024 ontvangen en tevens blijven de kosten voor 2025 achter op de raming. Hierdoor wordt de prognose aangepast met € 101.426,- naar beneden. Ook de kosten voor het regionaal budgettair kader worden naar beneden bijgesteld, hier gaat het om een bedrag van € 18.697,-. Belangrijkste oorzaken van deze bijstelling is het niet volledig benutten van de budgetten van de projecten in de transformatieopgaven en ook de uitvoeringskosten van het RIOZ zijn lager. Hier staat een kostenstijging van jeugdzorgPlus tegenover, maar per saldo is het dus een positieve bijstelling.

In de meicirculaire en de septembercirculaire hebben we voor 2025 nog middelen van het rijk ontvangen van totaal afgerond € 1.578.000,-. Dit betreffen vnl. incidentele middelen. Deze ontvangsten voegen we toe aan de reserve Transitie.

De stijging van de kosten jeugdzorg blijft dus een zorg voor de toekomst.

Consequentie

De kosten voor de jeugdzorg met € 1.420.951,- naar boven bijstellen. Dit nadeel brengen we ten laste van de reserve Transitie.

Integrale aanpak kwetsbare jongeren

We zijn in 2023 gestart met de integrale aanpak voor kwetsbare jongeren (16-27 jaar) vanuit de 'Big 5'. We willen dit graag een extra impuls geven en daarvoor hebben we in 2025 incidenteel € 50.000,- opgenomen. De impuls zit dit jaar op het creëren van een woonvoorziening voor jongeren en niet op het gebied van deskundigheidsbevordering. Het budget van € 50.000,- kan daarom vervallen.

Consequentie

Het incidentele budget van € 50.000,- voor aanpak kwetsbare jongeren wat gedekt wordt uit de reserve Transitie afrahmen.

Uitvoering sociale zaken

Meerijstad voert voor Bernheze taken uit op het gebied van participatiewet, schuldhulpverlening en inburgering. Deze samenwerking is vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Er is al enige tijd discussie rondom de kostentoerekening van de dienstverlening (ambtelijke inzet). Vanuit gemeente Boekel en Bernheze is gevraagd of Meerijstad een transparantere en objectievere methode van kostentoerekening kan toepassen. De nieuwe kostentoerekening is in goed overleg tot stand gekomen. Op basis van de inzet 2024 leidt de nieuwe kostentoerekening voor Bernheze tot een hogere bijdrage van € 114.400,-. Ondanks deze kostenverhoging in de nieuwe werkwijze is deze nog steeds niet kostendeekkend voor Meerijstad.

Het budget voor de kosten van de voorzieningen van sociale zaken is gebaseerd op de gemiddelde historische kosten. Het betreft een open einde regeling waardoor de uitgaven voortdurend schommelen. Op basis van de uitgaven tot en met juli en de definitieve beschikking BUIG verwachten we een overschot op de begroting van € 84.848,-.

Consequentie

Het budget sociale zaken met € 29.552,- incidenteel verhogen.

Budget onderwijskansen

Bij de eerste tussentijdse rapportage is aangegeven dat ook dit jaar naar verwachting een onderbesteding op het onderwijsbudget zal optreden. In de eerste tussentijdse rapportage deze we al een eerste bijstelling. De huidige inschatting is dat het gaat om een bedrag van circa € 50.000,-.

Wij stellen voor om dit bedrag incidenteel af te ramen. Deze aframing heeft geen gevolgen voor de uitvoering van het beleid, aangezien de middelen niet nodig zijn voor de geplande activiteiten in 2025.

Belangrijk om te vermelden is dat de specifieke uitkering 2025 voor onderwijsachterstanden wél volledig benut. Deze middelen zijn geoormerkt en worden conform de afspraken ingezet voor het bestrijden van onderwijsachterstanden.

Consequentie

Het budget onderwijsachterstanden incidenteel met € 50.000,- aframen.

Gezonde zorgzame gemeente

Leerlingenvervoer

Het leerlingenvervoer betreft een opneindregeling. De kosten in de begroting ramen we op basis van gemiddelde historische uitgaven en actuele vervoersontwikkelingen. In de eerste tussentijdse rapportage stelden we het budget met € 100.000,- naar beneden bij gebaseerd op de eerste drie maanden van 2025. Op basis van de eerste acht maanden 2025 verwachten we voor 2025 een aanvullend overschot van € 75.000,-. Hiermee ramen we het budget 2025 incidenteel af.

Consequentie

Het budget leerlingenvervoer met € 75.000,- incidenteel aframes.

Mantelzorgmakelaar

Begin 2025 zijn we van drie naar één uitvoerende mantelzorgmakelaar gegaan. Hierdoor is er in 2025 minder mantelzorgbegeleiding geweest waardoor de werkelijke kosten lager zijn dan geraamd. Voor de toekomst is het wenselijk om als gemeente overeenkomsten met meerdere mantelzorgmakelaars aan te gaan waardoor ureninzet wordt verhoogd. We ramen het budget dan ook incidenteel af waardoor het bestaande budget vanaf 2026 beschikbaar blijft.

Consequentie

Het budget inzet mantelzorgmakelaar met € 30.000,- incidenteel aframes.

Subsidie kernnetwerken

In 2024 is besloten het budget voor de kernnetwerken in 2025 en 2026 incidenteel op te hogen met € 38.400,- (€ 9.600,- per kernnetwerk). Dit was nodig omdat de kernnetwerken sinds 2024 zelf moeten betalen voor professionele ondersteuning bij dagbesteding. Het extra budget in 2025 blijkt grotendeels niet nodig. Door lagere tarieven voor professionele ondersteuning heeft slechts één kernnetwerk gebruik gemaakt van de extra € 9.600,-. Daarom kan het budget met € 28.800,- worden verlaagd. Daarnaast blijft € 9.600,- over uit het subsidiebudget op basis van de aanvragen. Ook dit bedrag kan worden geschrapt.

Consequentie

Het budget subsidie kernnetwerken met € 38.400,- incidenteel aframes. Daarnaast de dekking uit de reserve Transitie met € 28.800,- incidenteel verlagen.

Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Afval

Als gevolg van meer drukte op de milieustraat zullen de verwachte inkomsten voor 2025 toenemen. Verder is de vergoeding voor de openbare prullenbakvergoeding hoger. Daarentegen zullen de inkomsten vanuit leges dalen als gevolg van diverse kwijtscheldingen en bijstelling ledigingen. Per saldo zullen de inkomsten € 34.667,- dalen.

Aan de kostenkant is er in 2024 abusievelijk een te betalen post opgenomen. Deze is reeds in 2024 betaald en zal vrijvallen in 2025. De verwerkingskosten inzameling zijn hoger. Per saldo inclusief het btw aspect zijn de kosten € 15.700,- hoger.

Per saldo resteert op afval een nadelig saldo van € 50.367,- en deze dekken we uit de reserve afvalstoffenheffing.

Consequentie

Het nadelig saldo van € 50.367,- op afval dekken we uit de reserve afvalstoffenheffing.

Dienstverlening en sterke organisatie

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

We zien een forse toename van de afgifte van het aantal reisdocumenten en rijbewijzen in 2025 en de ontvangen leges van € 160.000,- (gemeentedeel € 60.000,-, rijksdeel € 100.000,-. Het rijksdeel moet afgedragen worden aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken). Ook voor 2026 verwachten wij een toename van de leges met € 80.000,- (gemeentedeel € 30.000,-, rijksdeel € 50.000,-). In 2025 hadden we de drukte aan de balie opgevangen via inhuur. Om de toename van afgifte documenten ook in 2026 goed te kunnen regelen is inhuur noodzakelijk, kosten € 20.000,-. We willen deze kosten dekken uit de hogere legesopbrengsten in 2026.

Consequentie

- Bijstellen van de budgetten leges met € 160.000,- en de afdracht van het rijksdeel met € 100.000,- in 2025.
- Voor in 2026 bijstellen van de budgetten legesopbrengsten met € 80.000,- en de afdracht van het rijksdeel leges met € 50.000,-.
- Verhogen van het budget inhuur voor 2026 met € 20.000,-

Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen

Als gevolg van de val van het kabinet is er in oktober een extra verkiezing. Voor het organiseren van verkiezingen hebben we jaarlijks voor één verkiezing een budget van € 77.500,- opgenomen in de begroting. Het beschikbare budget dient echter incidenteel met € 21.500,- bijgesteld te worden.

Het kabinet heeft besloten, na overleg met de VNG, dat zij gemeenten een aanvullende vergoeding verstrekken. In de septembercirculaire 2025 hebben we hiervoor een bedrag van € 107.500,- ontvangen. Met de bijstelling van € 21.500,- in deze rapportage kunnen de middelen uit de septembercirculaire vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.

Om de continuïteit van de uitvoering van de werkzaamheden van burgerzaken te waarborgen is een projectleider/kwartiermaker verkiezingen ingehuurd tot en met de afronding van de gemeenteraadsverkiezingen (april 2026). Deze werkzaamheden kunnen niet uitgesteld of anders georganiseerd worden binnen burgerzaken. Binnen burgerzaken blijkt de invulling van vacatures lastig en daarnaast hebben we te kampen met langdurig ziekteverzuim.

Consequentie

- Bijstellen van budget inhuur kwartiermaker met € 47.000,- in 2025 en € 37.000,- in 2026.
- Bijstellen kosten druk en bindwerk en presentiegelden met € 21.500,-.

Vertraging contractingang automatisering

Onder de vlag Bernheze van A naar I, spoor 1 afscheid nemen van techniek, hebben we in de afgelopen jaren ons applicatielandschap extern in de Cloud onder gebracht. Het sluitstuk van dit traject is het extern onderbrengen van onze centrale toegang en kantoorautomatisering. Dit zouden we in 2025 op pakken. Op basis van voortschrijdend inzicht is besloten om hier invulling aan te geven op basis van een hybride situatie waarbij de primaire regie blijft bij onze gemeente en we met name security gerelateerde componenten extern onder brengen. Vanuit deze optiek is bijv. deelgenomen aan een aanbestedingstraject voor monitoring van cyber aanvallen en zijn gesprekken gevoerd met partijen voor invulling van het beheer van onze firewall's en andere security gerelateerde voorzieningen. De hiertoe afgesloten en nog af te sluiten contracten zijn op een later tijdstip in gegaan waardoor sprake is van een incidentele onderuitputting van € 107.334,-.

Consequentie

Verlagen van het budget automatisering als gevolg van op een later tijdstip afsluiten contracten met incidenteel € 107.334,-.

Verlenging huurcontract De Misse 4

In afwachting van de verbouwing van De Misse 2-4-6 hebben we kantoorruimten verhuurd aan een externe partij. De verhuur is verlengd tot en met 1 april 2026. Dit heeft meeropbrengsten tot gevolg van € 13.765,- voor 2025. Deze meeropbrengsten voegen we toe aan de reserve huisvesting gemeentehuis De Misse. De meeropbrengsten voor 2026 van € 13.765,- verwerken we in de eerste tussentijdse rapportage 2026.

Consequentie

De incidentele huuropbrengsten van € 13.765,- wegens de tijdelijke verhuur van kantoorruimten toevoegen aan de reserve huisvesting gemeentehuis De Misse.

Financiën

Opbrengsten belastingen en heffingen 2025

OZB en Rioolheffing

Op basis van de actuele gegevens van de BSOB is een aanpassing van de opbrengsten OZB en rioolheffing noodzakelijk. Deze wijzigingen op een totale opbrengst van € 11.760.793,- zijn het gevolg van de aanpassingen op toegepaste waardering WOZ-waarde. De opbrengst OZB in 2025 worden € 31.280,- lager. De opbrengst rioolheffing worden € 18.357,- lager en worden gedekt uit de voorziening riolering (gesloten financiering).

In de begroting 2026 is rekening gehouden met deze bijstelling van de actuele WOZ-waarde.

Toeristenbelasting

We zien een forse toename in het aantal overnachtingen over 2024 waarmee de opbrengst van de toeristenbelasting hoger uitvalt dan eerder geraamd. Dit betekent een toename van de opbrengst van € 86.069,-.

Consequentie

- Bijstellen van de opbrengsten OZB met € 31.280,- nadeel.
- Bijstellen van de opbrengsten Rioolheffing met € 18.357,- nadeel en deze te dekken uit de voorziening riolering.
- Bijstellen van de opbrengsten Toeristenbelasting met € 86.069,- voordeel.

Stichting BIZOB – jaarverslag 2024 en bijstelling begroting 2025

In april ontvingen we het jaarverslag 2024 van BIZOB. BIZOB realiseerde over het boekjaar 2024 een positief resultaat. Als een van de deelnemers aan de stichting BIZOB heeft Bernheze uit dit resultaat € 26.227,- terugontvangen. Daarnaast hebben we een prognose van het inkoopplan 2025 ontvangen. Als gevolg van een aantal doorlopende projecten uit 2024 en meer inkooptrajecten voor 2025 dan waarmee in het contract rekening is gehouden vraagt dit voor 2025 een extra bijdrage van € 48.400,-.

Consequentie

De bijdrage aan Stichting BIZOB met € 22.173,- incidenteel verhogen.

Uitkomsten mei- en septembercirculaire 2025 gemeentefonds

In de begroting 2025 hebben we de uitkomsten van de meicirculaire 2024 verwerkt. Deze hebben we in de eerste tussentijdse rapportage 2025 bijgesteld met de uitkomsten van de september- en decembercirculaire 2024. Eind mei ontvingen we de meicirculaire 2025. Over de uitkomsten van deze circulaire informeerden wij u op 17 juni met een notitie ter informatie. Per saldo leidt deze circulaire tot een netto-bijstelling van € 690.762,-. Deze positieve bijstelling is voornamelijk het

gevolg van de bijstelling van het accres voor de loon- en prijsontwikkeling en volume en een incidentele vergoeding voor de implementatiekosten Omgevingswet. Daarnaast heeft er nog een negatieve afrekening plaatsgevonden over 2023 en 2024 van € 134.514,-.

In september ontvingen we de septembercirculaire 2025. Over de uitkomsten van deze circulaire informeerden wij u via een notitie ter informatie in oktober. Per saldo leidt deze circulaire tot een positieve netto-bijstelling van € 61.217,-.

In december ontvangen we waarschijnlijk nog een circulaire. De uitkomsten van deze circulaire verwerken we in de jaarrekening 2025.

Consequentie

De inkomsten uit het gemeentefonds met incidenteel netto € 614.465,- positief bijstellen.

BCF brandkranen

De afgelopen jaren heeft de Veiligheidsregio zich ingespannen om de betaalde BTW op de brandkranen compensabel te krijgen. Recent heeft de Belastingdienst hiermee ingestemd en krijgen de gemeenten over de afgelopen vijf jaar de BTW alsnog gecompenseerd. Dit betreft voor Bernheze een eenmalig bedrag van € 31.367,-. Met ingang van de nieuwe overeenkomsten in 2026 tussen Brabant Water en de gemeenten, kunnen de gemeenten zelf de BTW compenseren via het BTW-compensatiefonds.

Consequentie

De incidentele vergoeding vanuit de belastingdienst betreffende de BTW op de brandkranen bedraagt € 31.367,-.

Bijlage afsluiten kredieten

De volgende kredieten zijn gerealiseerd en kunnen administratief worden afgesloten.

Afsluiten kredieten	Begroot	Werkelijk	Saldo	
Verankering participatie in organisatie	30.000	28.762	1.238	Aframen en afsluiten
Dekking reserve nog nader te bestemmen	-30.000	-28.762	-1.238	
Opschonen zaaksysteem	50.000	50.000	0	Aframen en afsluiten
Rotonde Cereslaan/ kruishoekstraat/ Bosschebaan	947.098	769.681	177.417 -165.066 12.351	Overboeken naar nieuw krediet. Restant aframen en afsluiten
Vervanging toplaag Prinses Irene	540.000 -93.719	440.716 -78.189	99.284 -15.530	Aframen en afsluiten reserve afschrijvings- lasten € 83.754 laten vrijvallen
Aanleg tennispark Loosbroek			-128.865 105.319	Bijramen en afsluiten

Afsluiten krediet Verankering Participatie in organisatie

De raad heeft in 2022 eenmalig een krediet van € 30.000,- beschikbaar gesteld voor de verankering van participatie in de organisatie. De afgelopen jaren is het borgen van participatie in bestaande processen gestart en verder ondergebracht binnen de interne organisatie. Het project is binnen de daarvoor beschikbare middelen gerealiseerd met een onderschrijving van € 1.238,- en kan worden afgesloten. De dekking uit de reserve nog nader te bestemmen kan met hetzelfde bedrag worden verlaagd.

Afsluiten krediet Opschoning zaaksysteem / archief

Dit krediet is gevoteerd ten behoeve van de voorbereiding op overdracht van onze archieven naar de archiefdienst. Met de omzetting van Verseon naar Mylex Legacy is dit voor wat betreft de digitale variant gereed.

Afsluiten krediet Aanpassen rotonde Cereslaan/Kruishoekstraat/ Bosschebaan

In 2021 is de rotonde Cereslaan/Kruishoekstraat/Bosschebaan aangepast. Tegelijk met deze aanpassing is een gedeelte van de Kruishoekstraat aangepast. In 2024 is er op de Rotonde een kunstwerk geplaatst.

In het kader van de ontwikkeling van woonwijk De Erven moet het gedeelte van de Kruishoekstraat tussen de Beemdstraat en de Nieuwe Erven aangepast worden. Deze aanpassingen zullen in 2026 uitgevoerd worden.

We sluiten het huidige krediet af om te kunnen starten met de afschrijving op de uitgevoerde werkzaamheden. We boeken een bedrag van € 165.066,- over naar een nieuw krediet voor de nog uit te voeren aanpassingen aan de Kruishoekstraat.

Na overboeking van het bedrag van € 165.066,- resteert er nog een positief saldo van € 12.351,-. Het positieve saldo is ontstaan doordat we een subsidie ontvangen hebben vanuit het Mondriaanfonds voor het kunstwerk op de rotonde.

Afsluiten krediet Vervanging toplaag Prinses Irene

In 2024 is de toplaag van het kunstgrasveld bij Prinses Irene vervangen. Het onderhoud van het veld is in het reguliere onderhoud meegenomen. De komende tien jaar zal er op kwalitatief goed kunstgrasveld gevoetbald kunnen worden. Daarna zal de toplaag wederom vervangen moeten worden. Het krediet van deze vervanging sluiten we met een positief saldo van € 83.754,- af. Voor de dekking van de afschrijvingslasten hebben we een bestemmingsreserve gevormd. Als gevolg van het positief saldo kan de reserve afschrijvingslasten Vervanging toplaag Prinses Irene met € 83.754,- worden verlaagd.

Het krediet Vervanging toplaag Prinses Irene afsluiten met een positief saldo van € 83.754,- en de reserve afschrijvingslasten kunnen we hierdoor incidenteel verlagen met € 83.754,- en laten vrijvallen.

Afsluiten krediet aanleg tennispark Loosbroek

Het vernieuwde sportpark Loosbroek en het tennispark is op 7 september jongstleden officieel geopend. Ter gedeeltelijke dekking van de kosten is een BOSA-subsidie ontvangen. De definitieve subsidie is inmiddels toegekend en daarmee kan het krediet met een beperkt tekort van € 23.546,- worden afgesloten. Dit tekort is het gevolg van de gewijzigde regels van de BOSA (40% subsidie op Ledverlichting is verlaagd naar 30% subsidie).

Het krediet Aanleg tennispark Loosbroek afsluiten met een tekort van € 23.546,-.

Consequentie

- Per saldo stijgen de afschrijvingslasten met incidenteel € 47.035,-.
- Daarnaast valt € 83.754,- vrij uit de reserve afschrijving toplaag VV Prinses Irene.

Bijlage mutaties op reserves

Reserve	Toevoegen	Onttrekken	Saldo
Reserve nog nader te bestemmen	241.226	598.317	-357.091
Reserve Transitie	2.402.930	1.066.944	1.335.986
Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds	0	-8.670	8.670
Reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering	50.523	0	50.523
Reserve egalisatie afvalstoffenheffing	0	49.784	-49.784
Reserve personele aangelegenheden	0	57.708	-57.708
Reserve huisvesting de Misse	13.765	0	13.765
Reserve kosten opvang vluchtelingen	700.882	0	700.882
Reserve afschrijving toplaag VV Prinses Irene	0	75.479	-75.479
Reserve verbetering fysieke leefomgeving	5.564	0	5.564
Reserve vereveningsfonds woningbouw	103.500	0	103.500
Reserve compensatiefonds groen	61.394	0	61.394
Algeheel Totaal mutaties reserves	3.616.753	1.876.531	1.740.222